

V E N D I M
Nr.4, datë 2.4.1996

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga :

Rustem Gjata,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese	
Hilmi Dakli,	Anëtar i	“““
Manol Konomi,	Anëtar i	“““
Veli Budo,	Anëtar i	“““
Zija Vuci,	Anëtar i	“““
Franc Jakova,	Anëtar i	“““
Alfred Karamuço,	Anëtar i	“““
Metush Saraçi,	Anëtar i	“““

me sekretare Drita Filto, në datat 11.3.1996 dhe 15.3.1996, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.11 Akti, që u përket :

K E R K U E S : GRUPI PARLAMENTAR I PARTISE SOCIALISTE, i përfaqësuar nga Fehmi Abdiu, Ndre Legisi dhe Pandeli Majko.

O B J E K T I

Shpalljen antikushtetues në tërësi të ligjit nr.8055, datë 1.2.1996 “Për zgjedhjet në Kuvendin Popullor të Republikës së Shqipërisë”, si dhe të neneve 16, paragrafi i dytë e 42 shkronja “ç” të këtij ligji.

Grupi Parlamentar i Partisë Socialiste ka parashtruar këto shkaqe :

a - Në kundërshtim me nenin 23 të ligjit “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, nuk është marrë në shqyrtim projektligji i paraqitur nga një grup deputetësh, për disa shtesa e ndryshime në ligjin e zgjedhjeve nr.7556, datë 4.2.1992 dhe nuk është përfshirë në kohën e duhur në programin e punës të Kuvendit Popullor;

b - Shkronja “ç” e nenit 42 të ligjit nr.8055, datë 1.2.1996, prek një të drejtë të fituar në bazë të ligjit kushtetues, duke shtrirë efektin e saj në të kaluarën;

c - Paragrafi i dytë i nenit 16 të këtij ligji vjen në kundërshtim me nenin 28 të ligjit “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, sepse kjo dispozitë nuk i njeh Presidentit të Republikës kompetencën që parashikohet në këtë paragraf.

GJYKATA KUSHTETUESE , pasi dëgjoi relacionin përkatës,

V Ë R E N :

1. Pretendimi i Grupit Parlamentar të Partisë Socialiste se ligji nr.8055, datë 1.2.1996 është në tërësi antikushtetues për arsye se është shkelur përmbajtja e nenit 23 (paragrafi i parë) i ligjit “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, është pa vend.

Neni 23 i ligjit kushtetues, cakton se kush ka të drejtën e iniciativës legjislative dhe në bazë të këtij neni, këtë të drejtë e ka, përveç Presidentit të Republikës e Këshillit të Ministrave dhe çdo deputet ose grup deputetësh.

Vënia në programin e punës të Kuvendit Popullor e një projekti ose propozim ligji, afati për përfshirjen e tij në këtë program, dhënia ose jo prioritet atij projekti që është paraqitur më parë, nuk kanë asnjë lidhje me nenin 23 të ligjit “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, me iniciativën legjislative.

Iniciativa legjislative dhe neni 23 që e parashikon atë, do të çënoheshin në rast se një projekt ose propozim ligji nuk do të merrej fare në shqyrtim në kohën e përcaktimit të programit të punimeve për një periudhë të caktuar, të Kuvendit Popullor. Iniciativa legjislative do të çënohej gjithashtu në qoftë se, në përcaktimin e këtij programi nuk do të respektohej procedura e parashtruar nga rregullorja e Kuvendit Popullor dhe konkretisht nga normat e neneve 9 e 10.

Grupi Parlamentar i Partisë Socialiste në kërkesën që i ka drejtuar kësaj Gjykate nuk pretendon se është shkelur procedura e rregullores, por mbron pikëpamjen se iniciativa e ndërmarrë

nga një grup deputetësh të grupeve të ndryshme parlamentare që në muajin dhjetor të vitit të kaluar, duhej të përfshihej me kohë në programin e punimeve të Kuvendit Popullor dhe, me kohë ai duhej të ishte marrë në shqyrtim prej tij.

Gjykata Kushtetuese çmon se nuk është në kompetencën e saj të shqyrtojë përse Kryesia e Kuvendit Popullor nuk e vuri me kohë projektin në fjalë në programin e punimeve, sikundër nuk është në kompetencën e saj të shqyrtojë përse në mbledhjen e Kryesisë me kryetarët e grupeve parlamentare dhe në mbledhjet e tjera, është vendosur me shumicë votash, përfshirja në programin e punës e projektit të paraqitur nga Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike dhe jo ai i grupit të deputetëve.

Nga shqyrtimi i dokumentave vërtetohet se programi i punës të Kuvendit Popullor në të gjitha fazat është bërë në respektim të plotë të Rregullores së Kuvendit Popullor (nenet 9 e 10), duke patur parasysh edhe propozimin e pakicës. Përveç kësaj, mospërfshirja e projektit të grupit të deputetëve në programin përfundimtar nuk e privonte këtë grup nga e drejta për të paraqitur propozimet e veta në formë amendamentesh kur do të kalohej në miratimin nen për nen të projektit të paraqitur nga Grupi Parlamentar i Partisë Demokratike.

2. Në kërkesën e Grupit Parlamentar të Partisë Socialiste, thuhet tekstualisht : “Humbja e së drejtës për t’u zgjedhur deputet për në Kuvendin Popullor, sipas shkronjës “ç” të nenit 42 ka të bëjë me zgjedhjet që do të bëhen pas kësaj, pra në të ardhmen. Ajo nuk ka fuqi prapavepruese”.

Nga shqyrtimi i përmbajtjes së sipërme të kërkesës dhe i pretendimit për të shpallur antikushtetuese, shkronjën “ç” të nenit 42, del e qartë se këtu kërkuesi mban dy qëndrime diametralisht të kundërta; nga njëra anë duke u mbështetur në kuptimin e shkronjës “ç” të nenit 42 mbrohet teza se ajo zbatohet në të ardhmen dhe nga ana tjetër, pretendon se ajo prek një të drejtë të fituar me ligj kushtetues dhe si e tillë është e papajtueshme me të.

Grupi Parlamentar i Partisë Socialiste do të legjitimohej të ngrinte përpara Gjykatës Kushtetuese, antikushtetutshmërinë e shkronjës “ç” të nenit 42 të ligjit nr.8055, datë 1.2.1996 vetëm po të ishte se ligji, do të shprehej mbi veprimin e saj ose ajo do të interpretohej e zbatohet në kundërshtim me pikëpamjen e tij dhe jo duke u mbështetur në hipoteza të mundshme, të cilat nuk mund të formojnë objekt shqyrtimi nga kjo Gjykatë.

3. Në lidhje me përmbajtjen e nenit 28 të ligjit “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, Gjykata e çmon të nevojshme të verë në dukje se ajo nuk ka siç pretendon pala kërkuese, karakter absolutisht kufizues.

Në krye të këtij neni, i cili cakton kompetencat e Presidentit të Republikës, thuhet : “Presidenti i Republikës ka këto kompetenca kryesore”, gjë që do të thotë se kjo dispozitë kushtetuese e le të lirë ligjvënësin t’i japë të drejtën Presidentit të Republikës të nxjerrë akte për çështje që nuk parashikohen nga kjo dispozitë (neni 28), që nuk përbëjnë një largim dhe nuk vijnë në kundërshtim me kompetencat që ky nen përmend. Këtë tagër ligjvënësi e ka përdorur edhe në disa ligje të miratuara përpara ligjit nr.8055, datë 1.2.1996.

Paragrafi i parë i nenit 16 të ligjit nr.8055, datë 1.2.1996 parashikon në pajtim me ligjin kushtetues (neni 17 paragrafi i parë i ligjit “Për dispozitat kryesore kushtetuese) krijimin e 115 zonave të zgjedhjeve dhe njëkohësisht cakton kriteret precize për ndërtimin e këtyre zonave, të kenë një numër afërsisht të barabartë zgjedhësish, të jenë kompaktë, të kenë vazhdimësi gjeografike, të mos bëhet optimi i komunave. Këto janë kriteret bazë që ligjvënësi i ka rregulluar vetë, me ligjin e sipërm, kurse caktimi i zonave kufijtë dhe renditja e tyre do të bëhet, duke respektuar rigorozisht këto kriteret.

Edhe në ligjin nr.7556, datë 4.2.1992, neni 29 paragrafi i dytë, parashikohej se kufijtë e zonave të zgjedhjeve dhe renditja e tyre bëhej me akt të Presidentit të Republikës.

PËR KËTO ARSYE ,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 24 të ligjit nr.7561, datë 29.4.1992 “Për disa ndryshime e plotësime në ligjin nr.7491, datë 29.4.1991 “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, unanimisht,

V E N D O S I :

Urëzimin e kërkesës së Grupit Parlamentar të Partisë Socialiste për shfuqizimin e ligjit nr.8055, datë 1.2.1996 “Për ndryshimet në ligjin nr.7556, datë 4.2.1992”, “Për zgjedhjet e Kuvendit

Popullor të Republikës së Shqipërisë” dhe nenit 16, paragrafi i parë, e nenit 42 shkronja “ç” të këtij ligji, si të pabazuar.

Ky vendim është përfundimtar dhe i formës së prerë.

U shpall në Tiranë, më 2.4.1996